

Jaarverslag 2023

Werkgroep Ouderenbeleid PvdA Drenthe

Doel jaarverslag

In dit jaarverslag wordt een korte beschrijving gegeven van een selectie uit de onderwerpen en de activiteiten waar de Werkgroep Ouderenbeleid PvdA Drenthe zich in 2023 mee bezig heeft gehouden.

Over de werkgroep

De werkgroep Ouderenbeleid PvdA Drenthe adviseert over maatschappelijke en politieke ontwikkelingen die van belang zijn voor ouderen en mensen met een beperking in de provincie Drenthe. De werkgroep organiseert ook bijeenkomsten, waarin ontmoeting, gezelligheid en discussie samengaan.

(Noot 1)

[Rapport 'Gematigde groei'](#)

(2)

De Raad voor Volksgezondheid & Samenleving in haar advies '[De derde levensfase: het geschenk van de eeuw](#)'. Het advies is uitgebracht op 8 januari 2020.

De overgenomen passage staat op blz. 307 van 'Gematigde groei'.

(3)

Lees over de reden het [artikel 'Werkgroep Ouderenbeleid PvdA Drenthe gaat zich ook bezig houden met toegankelijkheid'](#).

Rapport 'Gematigde groei' brengt de gevolgen van vergrijzing en migratie beter en uitgebreider in beeld

Het lukte de *Staatscommissie Demografische Ontwikkelingen 2050* net niet om zijn omvangrijke rapport - zoals gepland - in 2023 uit te brengen. Maar op 15 januari 2024 was het zover. De verstrekende gevolgen van zowel de vergrijzing als de migratie zijn hierin voor tal van onderdelen van de samenleving in kaart gebracht. (noot 1)

Hiermee is een jarenlange wens van ook onze werkgroep in vervulling gegaan, omdat het er op leek dat de overheid er tegen op zag om die gevolgen tijdig onder ogen te zien.

Rapporten zijn eindeloos geduldig, het komt nu op daden aan. De staatscommissie roept de beleidsmakers op om ingrijpende keuzes te maken.

Uit onderzoek afgeleide wensen van ouderen

Eén van de uitgangspunten van onze werkgroep is dat er in het ouderenbeleid rekening wordt gehouden met de wensen van ouderen. De RVS heeft uit eigen onderzoek onder ouderen afgeleid dat:

“voor alle mensen in de derde levensfase drie dingen in meer of mindere mate belangrijk zijn:

1. Zij willen graag zelf richting kunnen geven aan hun bestaan.
2. Zij hebben behoefte aan verbondenheid en betekenisvol contact met anderen.
3. Zij willen het gevoel hebben dat ze ertoe doen.

Kortom: zij willen van betekenis zijn, in de brede zin van het woord.” Aldus de RVS, zoals beschreven in 'Gematigde groei'. (2)

Onze gevolgtrekking uit dit onderzoek van RVS luidt dat de wensen van ouderen niet echt afwijken van de wensen van mensen die nog niet de AOW-gerechtigde leeftijd hebben bereikt. Maar dat de mogelijkheden die ouderen hebben om daar vorm en inhoud aan te geven, afnemen naarmate de leeftijd vordert.

Om recht te doen aan die ervaring van ouderen, van afnemende mogelijkheden en het zich daarop in- en teweer te stellen, is het belangrijk dat ouderen die ervaring zelf in kunnen brengen bij het verder ontwikkelen van onze samenleving. Met andere woorden dat zij meedoen bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid.

Voor de werkgroep is dit één van de kernpunten in zijn adviezen.

Gespreksonderwerpen punten in de werkgroep

Tegen deze achtergrond houdt onze werkgroep zich bezig met aspecten waarbij de positie of de vooruitzichten van ouderen naar onze opvatting verbetering behoeven.

Daarnaast houdt de werkgroep zich bezig met het toegankelijker maken van de samenleving voor mensen met een beperking.

Waarbij de nadruk ligt op de beperkingen, waar ook ouderen mee te maken hebben of krijgen. (3)

Dit mondt enkele keren uit in adviezen of het opmerkelijk maken op bepaalde ontwikkelingen of juist het gebrek daaraan. De werkgroep hoopt dat raads- en statenleden en anderen, deze zaken tot zich nemen en daar actie op ondernemen.

Verder vraagt de werkgroep aandacht voor bepaalde onderwerpen en zijn opvatting daarover via de sociale media.

De zorg voor ouderen in het komende decennium

Het voldoen aan de hulp- en zorgbehoefte van ouderen door zorgorganisaties wordt moeilijker. Het toenemend aantal ouderen en het teruglopend aantal beschikbare zorgverleners leidt soms tot onvoldoende zorg. Dat dreigt alsmaar toe te nemen wanneer er geen passende maatregelen worden getroffen. De werkgroep maakt zich grote zorgen over het dreigende zorgtekort en over de toenemende druk op (potentiële) mantelzorgers.

In 2022 bracht het kabinet het [‘Nieuw programma ouderenzorg: meer digitaal, meer thuis en meer eigen regie’](#) uit. Het voorziet o.a. in het gelijk blijven van het aantal verpleeghuisbedden, het vergroten van het aantal zorgwoningen en in een groter beroep op vrijwilligers en mantelzorgers.

Het gemak waarmee het kabinet de druk op (potentiële) mantelzorgers en anderen uit het sociale netwerk van de hulp- of zorgvrager verhoogt om hulp en zorg over te nemen van de beroepskrachten in de zorg, stuit de werkgroep tegen de borst. De werkgroep ziet dat de zorgsector op dit punt maar wat graag het beleid van het kabinet volgt en promoot.

(4) Artikel [‘Meer mantelzorg is niet dé oplossing voor het gebrek aan zorgprofessionals’](#), van 18 oktober 2020.

Zoals we eerder hebben geschreven (4), missen wij in dit programma van het kabinet een grote inhaalslag waar het gaat om een aanzienlijke verbetering van de arbeidsvoorwaarden en arbeidsomstandigheden van de zorgmedewerkers en het op grotere schaal aantrekken van arbeidsmigranten in de zorg. Te veel zorgmedewerkers verlaten de zorg of laten zich als ZZP-er inhuren.

Het kabinet was in 2023 zelfs van plan om de financiële kraan verder dicht te draaien. Daar tegen kwamen onder meer 27 zorginstellingen uit het Noorden over aanvoering van Roeli Mossel in verzet. Het lukte om de geplande inkrimping van het budget grotendeels ongedaan te maken.

Niet alleen de verschraling van de zorgverlening, maar ook de toename van eenzaamheid onder alleenstaande ouderen maakten dat de roep om weer verzorgingshuizen te gaan oprichten, toenam. Zowel in de Tweede Kamer als in Provinciale Staten van Drenthe werd een daartoe strekkende motie aangenomen.

Overigens zijn wij als werkgroep van mening, dat er eerst gedegen onderzoek plaats moet vinden onder ouderen naar de behoefte aan moderne verzorgingshuizen, rekening houdend met de verschillen in financiële draagkracht. Er zijn immers tal van andere woonvormen ontstaan, die in een behoefte aan een combinatie van welzijn, wonen en zorg voorzien. Probleem is dat dergelijke initiatieven vaak erg traag van de grond komen.

(5)
Lees het artikel '[Kanttekeningen bij de provinciale Startnotitie Sociale Agenda 2024-2029](#)' op onze website.

(6)
Lees het [artikel 'Verbetering toegankelijkheid vordert gestaag maar ongelijkmatig'](#) over het onderzoek naar de verbetering van de toegankelijkheid van de samenleving voor mensen met een beperking in Drenthe.
Het onderzoek is gehouden in het derde kwartaal van 2020.

Landelijke Raad van Ouderen

Het Ministerie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft enkele jaren geleden de [Raad van Ouderen](#) opgericht. Hierin hebben ouderen zitting, uit alle provincies, die over een uitgebreid netwerk beschikken. In zijn korte bestaan heeft de raad veel adviezen aan de Minister van VWS uitgebracht, waarin vooral de opvattingen van de leden over de gewenste koers van het beleid tot uiting komen.

Met één van de leden van de raad, Anjo Geluk uit Steenwijk, heeft de werkgroep een middag lang opvattingen uitgewisseld en toegelicht.

Naast het ouderenbeleid kwam aan de orde hoe we er voor kunnen zorgen dat de opvattingen van de ouderen een meer evenredige rol dan nu het geval is gaan spelen in de afwegingen van de beleidsmakers.

Advies inzake Startnotitie Sociale Agenda Drenthe

De werkgroep heeft een extra vergadering georganiseerd met voormalig wethouder Joop Brink als deskundige, om een advies uit te brengen over de door Gedeputeerde Staten uitgebrachte Startnotitie Sociale Agenda Drenthe.

Belangrijk onderdeel van ons advies was de aanbeveling om ouderen meer te betrekken bij de ontwikkeling van de Sociale Agenda. De Statenfractie heeft deze aanbeveling ook verwoord in haar inbreng bij de behandeling van de startnotitie in een Statencommissievergadering. Gedeputeerde Yvonne Turenhout heeft dat ook toegezegd. (5)

Verbetering van de toegankelijkheid voor mensen met een beperking

Op 22 december 2022 heeft [de Tweede Kamer een debat gewijd aan de uitvoering van het VN Verdrag Handicap](#). Doel van dit verdrag is om de letterlijke en figuurlijke drempels in de samenleving weg te nemen voor de ongeveer 2 miljoen mensen in Nederland met een beperking.

De algemene kritiek van de Kamer was – net als in voorgaande jaren – dat de verbetering veel te langzaam gaat en dat het kabinet er meer werk van moet maken. De betrokken, coördinerende minister heeft extra maatregelen toegezegd.

De Werkgroep Toegankelijkheid Drenthe kwam in 2020 na onderzoek tot de conclusie dat de verbetering van de toegankelijkheid in Drenthe vordert, maar zeer ongelijkmatig verdeeld is over de gemeenten. (6)

Tweede Kamer verlangt een meerjarige nationale strategie voor mensen met een beperking

Uit onvrede met zoals het nu gaat, heeft de Tweede Kamer zich op 1 november 2022 uitgesproken vóór het ontwikkelen door het kabinet van “een meerjarige nationale strategie voor mensen met

(7)

Pas op 9 februari 2024 heeft het kabinet de nota met de nationale strategie bij de Tweede Kamer ingediend.

een handicap en in de strategie vast te leggen bij wie deze het beste bestuurlijk geborgd kan worden”. Het kabinet was er in het verslagjaar niet in geslaagd een nationale strategie aan de Tweede Kamer voor te leggen. (7)

Regelmatig verschijnen berichten in de media over verbeteringen van de toegankelijkheid op lokaal niveau. Het kabinet heeft sterk ingezet om de gemeenten te bewegen de toegankelijkheid van de stembureau's en van de stemprocedure te verbeteren. In het verslagjaar heeft het kabinet nog grote aarzelingen om toe te staan dat mensen met een verstandelijke of psychische beperking hulp in het stemhokje kunnen krijgen bij het uitbrengen van hun stem. Met proefnemingen wilde het kabinet eerst ervaringen opdoen.

Digitale overheid is voor velen een uitdaging

Uit een regeringsrapport blijkt dat landelijk gezien 4,5 miljoen mensen niet over voldoende vaardigheden beschikken. (8)

Een hardnekkig probleem blijkt de toegankelijkheid van websites, ook die van de overheden. Het gaat vooruit, maar het gebrek aan toegankelijkheid is nog groot.

Er gebeurt wel het een en ander om verbetering te brengen in de toegankelijkheid, maar het onderwerp wordt wat aandacht betreft overvleugeld door andere actuele politieke en maatschappelijke vraagstukken. Dit wordt mede veroorzaakt doordat de zo diverse groep van mensen met een beperking vaak nauwelijks in staat is om zelf een sterke vuist te maken en aandacht af te dwingen.

Drentse Adviesraad Toegankelijkheid

De PvdA-Statenvructie heeft zich op advies van de inmiddels opgeheven *PvdA-Werkgroep Toegankelijkheid Drenthe*, sterk ingezet voor de oprichting van een *Provinciale Adviesraad Toegankelijkheid*, bestaande uit mensen die zelf een beperking hebben.

Helaas had de vorming van de adviesraad bij Gedeputeerde Staten geen prioriteit. Pas op 11 februari 2021 is de tijdelijke adviesraad voor de duur van 2 jaar ingesteld.

Daarnaast deed de tijdelijke adviesraad in 2022 een voorstel om als *Adviesraad voor een inclusief Drenthe* verder te gaan. Behalve adviezen over toegankelijkheid zou de raad in die opzet ook willen gaan adviseren over onderwerpen als regenboog / LHBTI+, dementievriendelijk Drenthe, mantelzorg, vrijwilligers en nieuwkomers.

De *Werkgroep Toegankelijkheid Drenthe* en onze Statenfructie heeft zich altijd verzet tegen uitbreiding van de doelgroep, omdat (in dit geval) 4 van de 5 toe te voegen doelgroepen weinig gemeen hebben met de groep mensen met een beperking.

Gedeputeerde Staten hebben in het verslagjaar toch ingestemd met het voorstel. De Drentse Adviesraad Toegankelijkheid is nu de Drentse Adviesraad Inclusie geworden.

In het verslagjaar heeft de werkgroep niets vernomen over activiteiten van de adviesraad.

(8)

Lees het artikel '[Digitale overheid is voor veel Nederlanders een uitdaging](#)' op onze website.

Landelijk PvdA-netwerk Zelfbeschikking & Levensende

Deze onderwerpen heeft de werkgroep bij wijze van spreken ‘gedelegeerd’ aan het in 2022 opgerichte [PvdA-netwerk Zelfbeschikking & Levensende](#). Wil Kerstjens, lid van onze werkgroep, heeft zich bij dit netwerk aangesloten. Hoewel de toeloop tot dit netwerk de verwachting van de oprichters verre overtrof, zijn zij er in het verslagjaar nauwelijks in geslaagd activiteiten te ontplooiën.

Landelijk Ouderen Netwerk PvdA (ONP)

Dit netwerk heeft zich in 2023 het meest bezig gehouden met de aanpassing van de pensioenwetgeving. De Coördinatiegroep (in feite [het bestuur van het ONP](#)) heeft zich daarbij gericht op de woordvoerders van de PvdA in Eerste en Tweede Kamer. Onze werkgroep heeft enige tijd geleden besloten zich niet meer zelf bezig te houden met de zeer ingewikkelde pensioenproblematiek.

De Coördinatiegroep en onze werkgroep werken los van elkaar, al wordt er wel contact onderhouden, vooral gericht op uitwisseling van informatie. Aan het einde van het verslagjaar is afgesproken dat Hans Wouters uit Meppel, lid van de Coördinatiegroep, standaard de stukken ontvangt van onze werkgroep om zo op de hoogte te kunnen blijven van onze opvattingen en activiteiten.

Middagbijeekomsten

Als bijkomstige – maar voor de buitenwacht meest zichtbare – activiteit organiseert de werkgroep jaarlijks 2 middagbijeekomsten waarvoor alle leden van de PvdA in Drenthe worden uitgenodigd. Bijeenkomsten voor de gezelligheid en ontmoeting, maar ook om er iets op te steken. Daartoe worden deskundige inleiders uitgenodigd; een voormalig bestuurder of politicus wordt gevraagd om gespreksleider te zijn.

Hoewel het gaat om bijkomstige activiteiten blijken ze om verschillende redenen in verhouding veel (voorbereidings)tijd van de werkgroep te vergen.

In het verslagjaar zijn de volgende 2 bijeenkomsten georganiseerd:

1. Bijeenkomst over de mogelijkheden een sociaal-economische achterstand in te lopen

Een echt sociaaldemocratisch onderwerp. Joop Slomp, wethouder van Coevorden vertelde hoe de gemeente deze zeer ingewikkelde en veel tijd vragende problematiek aanpakt. Tweede Kamerlid Julian Bushoff lichtte het standpunt van de Tweede Kamerfractie toe.

Als laatste onderdeel van de bijeenkomst duidde Jacob Bruintjes de uitslag van de provinciale verkiezingen van 15 maart. Tryntsje Slagman zorgde voor een goed verloop van de bijeenkomst.(9)

(9)
Lees hier de impressie van de bijeenkomst [‘De vooruitgang eerlijker verdelen en ontsnappen uit een achterstands-situatie’](#), die op 27 maart werd gehouden.

(10)

Lees de 3 impressies van de bijeenkomst op 20 oktober via het artikel '[Ouderenzorg, mensenrechten en humanitaire hulp aan Oekraïne – een verslag](#)' op onze website.

(11)

De samenstelling van de werkgroep in maart 2024 is te vinden op [deze webpagina](#).

2. Bijeenkomst over de toekomst van de ouderenzorg en over hulptransporten naar Oekraïne

Roeli Mossel, directeur-bestuurder van de NNCZ, schetste de problemen waar de ouderenzorg mee te kampen heeft en gaf haar mening over de toekomst van de ouderenzorg en hoe die te bereiken is.

Voormalig Statenlid Ralph du Long vertelde over zijn werkzaamheden als internationaal mensenrechtentrainer destijds in Rusland en over humanitaire transporten naar Oekraïne, waar hij zelf aan deelneemt.

Fien Heeringa, tot voor kort bestuurder van Waterschap Hunze en Aa's, leidde de bijeenkomst. (10)

Bijzondere gast was (toen nog kandidaat-)Kamerlid voor GroenLinks/PvdA Elke Slagt-Tichelman uit Assen.

Toelichting geven en aandacht vragen

Om meer bekendheid te geven aan de activiteiten en opvattingen van de werkgroep is er tijdens de gewestelijke vergadering in april een mondelinge toelichting op het jaarverslag 2022 gegeven.

Daarnaast zijn enkele gesprekken gevoerd met Yvonne Turenhout. Zij was lijsttrekker voor de PvdA bij de provinciale verkiezingen en is vervolgens tot lid van Gedeputeerde Staten van Drenthe gekozen.

Digitale communicatie

De werkgroep beheert een [eigen website](#), een [eigen facebookpagina](#) en plaatst regelmatig [berichten op twitter](#).

Via facebook en twitter worden niet alleen berichten geplaatst over opvattingen en activiteiten van de werkgroep, maar er worden ook berichten doorgegeven van anderen, die mogelijk interessant zijn voor ouderen in Drenthe en die passen bij de denkrichting van de werkgroep.

Ook berichten in het kader van de verkiezingscampagne worden op deze wijze regelmatig doorgegeven.

Over de samenstelling van de werkgroep

Geert Slagter en Wietze de Wind zijn in 2023 toegetreden tot de werkgroep. (11)

Een deel van de werkgroepleden volgt de activiteiten per e-mail, maar doet voornamelijk door gezondheidsproblemen niet meer mee aan de vergaderingen.

Besloten is om een reünie te organiseren van allen die ooit deel hebben genomen aan vergaderingen van de werkgroep, om op deze wijze de band in stand te houden. Het plan is om de reünie in het voorjaar van 2024 te houden.

De werkgroep streeft naar aanvulling met enkele personen om in de toekomst voldoende actieve leden te hebben om de activiteiten op een goede wijze voort te zetten.

De werkgroep opereert onder de vlag van PvdA-Gewest Drenthe. Wietze de Wind is tevens lid van het gewestelijk bestuur en vormt daarmee de verbinding tussen gewestelijk bestuur en werkgroep.

Hij heeft in het verslagjaar die rol overgenomen van Wil Kerstjens en Albert Huizing.

Statenlid Janny Roggen nam tot haar afscheid van Provinciale Staten in maart deel aan de vergaderingen van de werkgroep. Nadien is afgesproken dat fractievoorzitter Hendrikus Loof de band onderhoudt tussen Statenfractie en werkgroep.

Dit jaarverslag is afgerond op 11 maart 2024